

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer izveniš nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem doma za vse leto 14 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 14 h, če se oglasila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištva telefon št. 85.

Vseučilišča.

Ministrski predsednik Beck je mož, o katerem se lahko reče, da je zgrešil svoj poklic. Postati bi bil moral mešetar.

Zdaj je namreč zopet zmešetaril kompromis, pri katerem je pokazal svoje posebne talente za taka opravila.

Kompromis, ki ga je dosegel med političnimi strankami, se tiče za vlado zelo nevarnega vprašanja o ustanovitvi novih vseučilišč. Nemci, ki imajo že pet univerz, zahtevajo še eno, in sicer na Moravskem, Čehi zahtevajo vseučilišče na Moravskem, Malorusi, Slovenci, Italijani, Hrvatje, vsi imajo svoje vseučiliške zahteve.

Težka bi bila naloga najti v tej zadevi pot, ki bi vse prizadete zadovoljila, ne da bi nasprotniki segli po najskrajnejših sredstvih.

No, Becku se je to posrečilo, prav izvrstno. Vladi se ni treba debatirati o vseučiliških prav nič bati, v tem oziru je rešena vsaj za letos, preteča kriza je odvrnjena.

Beck je izposloval, da se bodo v proračunskem odseku sprejele resolucije, s katerimi se odsek izreka za ugoditev vseh vseučiliških zahtev, tudi za ustanovitev pravne akademije v Ljubljani. Obveljale bodo nemške, slovenske in italijanske zahteve. Sicer ne bodo večine, ki bodo sprejele te resolucije, vselej enako sestavljene, a sprejetje vseh teh resolucij je zagotovljeno.

Prepričani smo, da se bo sprejetje teh resolucij proglašalo za kdo ve kak uspeh. V resnici pa nimajo te resolucije prav nobenega dejanskega pomena, vse so narejene po znamenitem navodilu »wasch mir den Pelz und mach ihn nicht nass.«

Vlada se je bala krize in zato je posredovala, stranke, ki so se izrekle za označeni kompromis o vseučiliškem vprašanju, pa so se ravno tako kakor Beck bale ministrske krize in in so vsled tega rade sprejele kompromis, ki ga lahko razobesijo na svojih zastavah in ga volilec kažejo kot moralčen uspeh. Nemci imajo štiri parlamentarne ministre, Čehi dva, Poljaki dva, naši klerikalci dobivajo od vlade vsakovrstne napitnine za njih poslušnost — kaj čuda, da so vse te stranke z obema rokama segle po kompromisu, ki ga je nasvetoval Beck.

Prav lepo se bo slišalo: prora-

čunski odsek se je izrekel za češko vseučilišče na Moravskem, za slovensko pravno akademijo v Ljubljani, za italijansko pravno akademijo v Trstu (!! o tej se bomo še malo pomnili) itd. itd., a kdor misli, da imajo te papirnate resolucije le senco kake dejanske vrednosti, ta je političen otrok. Stranke, ki so se zedinile na ta kompromis, vedo to prav dobro, a hotele so svojo dobrotnico in redilko vlado rešiti in zato so se zadovoljile s temi resolucijami, ki naj narodom prikrijejo dejansko stanje. Narodi naj mislijo, da so se prizadete stranke potegovala za narodna vseučilišča, v resnici pa so le iskale izhoda iz sitnega položaja, nastalega iz tega, da so hotele vlado obvarovati krize, narodom pa nekaj pokazati. To je vsa skrivnost tega kompromisa glede vseučilišč.

Po volitvah na Goriškem.

V Gorici, 20. marca.

Klerikalci se še vedno niso potolažili. Poraz z dne 9. t. m. jih boli in peče, da sika kakor gadje v svojih družbah ter kažejo tudi očito povsodi svojo poparjenost, ki daje mesta strahoviti jezi, ako kak naprednjak le malce posegeče klerikalca radi izida ožje volitve v splošni kuriji. Klerikalno časopisje divja ter je v sirovosti in nizkotnosti prekoslilo ljubljanskega »Slovencea«.

Voditelje klerikalne stranke žge posebno še okolnost, da se izvolitev profesorja Berbuča skoro gotovo razveljavi. Vrhu vse nesreče še ta blamaža!

Vendar pa so se klerikalci vrgli z vso silo »na delo«. Da snujejo politične posojilnice, je »Slovenski Narod« že povedal. Snujejo pa tudi »izobraževalna« društva. V vsaki vasi hočejo imeti posojilnico in pa »izobraževalno« društvo. Z vso naglico delajo, z nervozno hitrostjo snujejo svoje »trdnjave«, kakor da bi se bližala nova nevarna vojna, preteča s popolnim porazom.

Pred volitvijo so vsiljevali na vse strani »Kmečke zveze«, ki so se pa presneto slabo obnesle. Može so preveč sleparili. Naš kmet ni tako neumen, da bo verjel, da mu odpišejo vse davke, če pristopi h »Kmečki zvezi«. Kaj takega še backi ne verjamejo. »Kmečke zveze« so se obnesele slabo, slabo se obnesejo tudi politične posojilnice in »izobraževalna« društva. To lahko rečemo že danes z

vso gotovostjo. Prisiljeno delo še nikjer ni rodilo dobrega uspeha, tudi tu ga ne bo. O tem so prepričani tudi možje v klerikalnih vrstah, ki pridno zabavljajo »Kranjem«, ki so vse skvarili. Mislijo zlasti na dr. Dermastio in na urednika »Gorice«, ki sta letala in še letata po deželi, nastopata bahaško ter gledata kmeta od zgoraj doli, kakor da bi ne smelo biti drugače nego le tako, da mora biti kmet poslušno orožje klerikalne stranke. Zabavljajo tudi dr. Breclju, ki je tudi pravi »kranjski politik«. Može je dolgočasen in neokreten, živi pa z nekaterimi drugimi vred v domišljiji, da mora iti na Goriškem vse po kranjskem klerikalnem vzoru.

V klerikalni stranki je struja, ki hoče, da se odpravi »kranjska politika« ter se začne politikovati in delati bolj primerno domačim razmeram in značaju goriškega slovenskega ljudstva.

Toda v klerikalni stranki je že preveč vse podivjano in razdraženo, tako da pametna beseda pri merodajnih ne izda nič več.

Pa če bi tudi krenili klerikalci na drugo pot, je že prepozno misliti na nove uspehe, kajti primerno domačim razmeram delata narodna in kmečka stranka. Tako bo tudi v bodoče. Od napredne strani je zasnova obilo lepega dela, katero se izvrši ter donese tudi dober sad. Premišljeno, primerno delovanje napredne stranke potisne v ozadje vse klerikalno rogoviljenje in slepomisenje.

Kdor tako »tje v en dan« snuje posojilnice ter vsiljuje društva, kakor klerikalci, ta si koplje jamo, v katero pade in iz katere nikdar ne vstane.

Z »novim delom« klerikalcev smo torej prav zadovoljni. Le tako naprej — bo naše delo tem lepše, tem izdatnejše.

Otvoritev državnega zbora.

Dunaj, 22. marca. Državni zbor se odpravi dne 2. aprila. Takoj ob pričetku bo konferenca klubovih načelnikov določila parlamentarni kalendar. Vse stranke se izrečejo za to, da se proračun dožene v plenumu. Da se to doseže, se ne določi število govornikov, temuč čas, tako da se za vsako ministrstvo določi število sej.

Deželni zbori.

Dunaj, 22. marca. Novoizvoljeni deželni zbori se skličejo po Veliki noči, da se najprej konstituirajo

in da si uredijo svoje deželno gospodarstvo. Zasedanje bo trajalo dva do tri dni. Glavno zasedanje je določeno šele za mesec september ali oktober. Ako se parlamentarni kalendar spremeni, mogoče je tudi, da se skličejo deželni zbori še poleti.

Vseučiliščna vprašanja

Dunaj, 22. marca. V političnih krogih vedo, da so vseučiliščna vprašanja že rešena. Vlada je dosegla, da se zahteve slovansko-romanskega bloka združijo v eno resolucijo. V resoluciji se bo priznalo, da imajo vsi kulturni narodi v Avstriji pravico, dobiti vseučilišča, toda ta vseučilišča morajo biti zavodi znanstva, ne smejo pa služiti narodnim težnjam. Resolucijo bo stavil sporazumno z vlado posl. dr. Kramář. Vseučiliščne zahteve se postavijo najbrže že v proračun za leto 1910.

Praga, 22. marca. Resolucija zaradi ustanovitve češkega vseučilišča na Moravskem bo po stari šabloni obsegala poziv na vlado, naj začne s potrebnimi pripravami. Resolucija ničesar ne omenja ne kje, ne kdaj se naj tako vseučilišče ustanovi. Isto velja tudi glede nemškega vseučilišča na Moravskem. Večina za češko, slovensko, hrvaško, italijansko, malorusko in romunsko vseučiliščno resolucijo je že zagotovljena. Nemci bodo glasovali proti slovanskim resolucijam, a podpirali jih bodo skoraj gotovo Italijani in Romuni. Poljaki ne bodo ugovarjali zahtevi glede ustanovitve maloruskega vseučilišča, pač pa nikakor ne pripuste, da bi se utrkovalo poljsko vseučilišče v Lvovu.

Iz proračunskega odseka.

Dunaj, 22. marca. Proračunski odsek je večerj dognal poglavje »obrotno šolstvo«. V tokovski seji se začne razpravljati o »centrali« naučnega ministrstva. Večerja je odgovarjal naučni minister dr. Marchet na vse želje in zahteve, ki so se izrekle tekom debate. Obljubil je sledeče: penzijske doklade učiteljskega sedmega in šestega činovnega razreda; te doklade se vštejejo v pokojnino. Del ravnateljev na nedržavnih obrtnih šolah se uvrsti ad personam v kategorijo ravnateljev državnih obrtnih šol. Ravnateljem se dovolijo v posebnih slučajih penzijske doklade. Učiteljsvo osmega, oziroma sedmega činovnega razreda se pomakne v višjo stopnjo pred dosego tretje, oziroma četrte petletnice. Zviša-

nje remuneracije za posebne ure. Glede prispevka za zgradbo poslopja za obrtno šolo v Ljubljani se vrše pogajanja s finančnim ministrstvom ter je pričakovati ugodnega uspeha. Glede ustanovitve umetno-obrtnega, oziroma stavbno-obrtnega šole na Spodnjem Štajerskem tudi s slovenskim učnim jezikom ne more ministrstvo ničesar ukreniti, dokler ne pride s tozadevno prošnjo kaka večja občina na Spodnjem Štajerskem, ki ponudi obenem potrebne lokalitete in druge stvarne potrebščine. Kakor hitro pa se to zgodi, bo ministrstvo stvar brž vzelo v razpravo. — Posl. dr. Korošec je želel, naj bi se vzgajilo učiteljsvo za čipkarske in pletarske tečaje v slovenskih pokrajinah in podpiranje takih učencev.

Ministrstvo za javna dela ustanovljeno.

Dunaj, 22. marca. Današnja »Wiener Zeitung« je prinesla cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim se ustanovi ministrstvo za javna dela, ki se je poverilo dosedanjemu ministru brez portfelja dr. Gessmannu. — Obenem se je določil delokrog za novo ministrstvo, in sicer bo obsegalo vse stavbne zadeve, tehnične posle, vodne zgradbe, zgradbo cest in mostov, rudarstvo, pospeševanje obrti, tehnično preizkuševanje, mero-sodstvo, tehnično in gospodarsko pospeševanje obrtnih proizvajanj, evdencio napredka na tehničnem polju, pospeševanje tujkega prometa itd.

Novo ministrstvo se razdeli na štiri sekcije. Vodstvo tehničnega stavbnega oddelka je dobil dosedanjí mestni stavbni ravnatelj dr. Berger, vodstvo administrativnega stavbnega oddelka dosedanjí sekcij-ski načelnik v naučnem ministrstvu grof Wirkenburg, vodstvo rudarskega oddelka dosedanjí sekcij-ski načelnik v poljedelskem ministrstvu K. pl. Webern, vodstvo obrtnega pospeševanja dvorni svetnik v naučnem ministrstvu Müller.

Wahrmundova afeta.

Dunaj, 22. marca. Senat dunajskega vseučilišča se je bavil v zadnji seji z vprašanjem, ali se more profesorju cerkvenega prava na pravni in državnoznanstveni fakulteti vzeti služba, ako pride v navzkrižje z nauki katoliške cerkve, in ali je dopustna kontrola o tem, ali se njegovi nauki strinjajo z nauki katoliške cerkve. Senat je izrekel, da so posvetne fakultete s celo vrsto za-

in se z roko dotaknila moževe rame, »če ti je prav...«

»Pusti me vendar,« je togotno zaklical Hrast in planil s stola ter v skrajni razdraženosti pahnul Klarico od sebe. »Če se ti mudi, pa pojdi sama... O, ko bi te ne bil nikdar videl.«

Hrast se je zopet vrgel na svoj stol in naslonil glavo na roko. Drhteč je stala Klarica poleg njega, s sklonjeno glavo. Kaj se je že začela njenega mučeništva druga doba? Rešla si je, da nima pravice ugovarjati Hrastu le z najmanjšo besedico, da se mora odslej molče pokoravati vsaki njegovi zapovedi in zato je tiho zapustila sobo, pripravljena počakati, da jo Hrast pokliče.

Minile so ure. Prišla je Ivanka, tolažila Klarico in jo nagovarjala, naj gre klicat Hrasta, a Klarica tega ni storila. »Ne smem,« je rekla in čakala, na možev poziv. Toda Hrast ni prišel. Sedel je nepremično v svoji sobi za mizo, glavo naslonjeno na roko in mrmral nejasne besede. Računi so čakali uredbe, a Hrast se ni ganil. Začelo se je mračiti, a Hrasta ni bilo po Klarico.

»Markijeva priležnica,« to je bila edina misel, ki jo je imel Hrast v teh urah in zganil se je šele, ko je nastalo okrog hiše silno vpitje, iz katerega je slišal nadvse obupni klic: Pomagajte — gori — rešite mi otroka!

(Dolje prihodnjik.)

LISTEK.

Ljubezen Končanove Klare.

(Dolje.)

Čez grajsko dvorišče se je Hrast s hitrimi koraki bližal svojemu stanovanju. Opravil je bil svoja zadnja dela. Samo nekaj računov je bilo še treba spraviti v red. Htel je, da izvrši še ta posel. Čez noč ni hotel več ostati v gradu za nobeno ceno.

Vstopil je v svoje stanovanje in strme obstal pri vratih, videč Jurja sedeti tik njib, v drugi sobi pa Klarico ležati in jokati na svojem sedlu.

»Kaj se je zgodilo?« je začudeno vprašal Hrast in obrnivši se k Jurju dostavil slabovoljno: »Kaj pa iščeš ti tukaj?«

Klarica je skočila s svojega stola, še predno je mogel Juri kaj odgovoriti.

»Hrast — ta človek me je psoval z vlačugo,« je vzklila Klarica in z roko pokazala na Jurja.

Hrast se je obrnil k Jurju, ki je še vedno mirno sedel kraj vrat.

»Ali je to resnica, kar pravi moja žena?«

»Resnica,« je prikimal Juri ne da bi se premaknil.

Hrast je stopil korak nazaj in molče dvignil svojo silno pest, da bi

udaril Jurja. A Klarica je priskočila še pravočasno. V trenutku, ko je Hrast zamahnil, se je Klarica obesila na njegovo roko in zadržala udarec, ki bi bil Jurja na mestu usmrtil. Hrastov zamahljaj je bil tako silen, da je Klarico dvignil od tal. Slabotna Klarica se ni mogla vzdržati in je z vso svojo težo padla na tla.

Hrasta je to streglo. Hitro je dvignil Klarico, in jo položil na zofa, a ko je videl, da se mu je Klarica hvaležno nasmehnila in da se ji ni nič zgodilo, se je obrnil zopet k Jurju. Ta je bil med tem vstal. Ne da bi Hrast kaj rekel, je zgrabil Jurja za vrat in ga potisnil k zidu.

»Ti... ti... sin peklenski.« Leta se že name obešaš, dasi te nisem nikdar prosil. Preganjal si me s svojo vdanostjo in s svojo hvaležnostjo, za katero mi ni mar in ki mi je bila sama nadležna. Zdaj je tega dovolj. Ali si me razumel? Kakor senca si mi sledil. Vtikal si se v moje zasebne stvari in v moje rodbinsko življenje, ki si je s svojimi lažmi in obrekovanji onečastil in onesnažil. Jaz sem bil samo nesrečen, ti pa si v meni podžigal ogenj ljubosumnosti in hudobije in to z lažmi. Jaz in moja žena trpiva in bodeva morda trpela vse življenje, a kaj to tebe briga? Vzlic vsemu, kar se je zgodilo, spoštujem jaz svojo ženo in vem, da me tudi ona spoštuje. Ti si mojo ženo obrekoval in zdaj si jo celo sramotno razžalil, dasi nisi vreden, da bi brisal prah z njenih čevljev. Zdaj šele vidim, ka-

ka podla duša da si in zato ti pravim: Spravi se izpred mojih oči, in če se mi še enkrat prikažeš, te ustrelim, kakor steklega psa.«

Ves višnje v obrazu je slonel Juri ob zidu. Hrast ga je bil tako trdo držal, da mu je vrat otekel in da nekaj trenutkov ni mogel priti do sape. Težko je dihal in krčevito so se njegovi prsti oprijemali puške. Kravati njegovi pogledi so švigali od Hrasta na Klarico in od Klarice na Hrasta. Vse je v njem vrelo. Končno je pobral svoj klobuk. Pri vratih, ki jih je že držal za kljuko, se je enkrat obrnil. V teh kratkih trenutkih se je bila v njem izvršila cela revolucija. Do te ure je sledil Hrastu kot pes, ki sicer včasih brez vzroka zalaja in pokaže zobe, kogar smatra za sovražnika svojega gospodarja, a je zvest in vdan do skrajnosti, četudi dostikrat nadležen in tiranski. Zdaj pa so Hrastove besede vse to v njem podrla. Zdaj je zaplapolal v njem ogenj slepega sovraštva. Kakor sramotno izdan in spoden ljubimec je stal zdaj Juri pri vratih in sovraštvo njegovo, ki je do tega dne veljalo samo Klarici, je sedaj v še večji meri padlo na Hrasta.

»Lepo si me izplačal,« je Juri težko hropeč zaklical Hrastu. »Mislim, da je zdaj najin račun poravnat. Zdaj ti nisem ničesar več dolžan, od zdaj naprej sva sovražnika. Če ti je markijeva priležnica ljubša kot prijatelj, ki ti je bil zvest kakor pes, pa hodi svojo pot.«

konov popolnoma odvzete vsakemu cerkvenemu ali verskemu vplivu. Cerkevno pravo, kakor je uči juri- dična fakulteta, ni katoliška znanost, temučle znanost, ki naj uči zgodovi- no in dogmatiko cerkvenega prava sploh, nadalje o notranji uredbi cer- kve in o stališču vlade napram cer- kvi. Na znanstveno razpravo ne dela razlike ali se uči pravo katoliške, pravoslavne ali protestantske cer- kve, zato pa ima le država pravico nadzorstva.

Posl. dr. Ploj o hrvaškem vprašanju.

Zagreb, 22. marca. Dopisniku »Agr. Tagbl.« je rekel poslanec dr. Ploj glede novega položaja na Hrvaškem, da so volitve tako jasno go- vorile, da morajo v Budimpešti raz- umeti. Hrvaško vprašanje se mora rešiti. Veselo znamenje je, da tudi v nemških krogih čimdalje bolj pro- dirajo prepričanje, da je hrvaško vpra- šanje toliko važnosti, da prodira pre- ko mej onostranske državne polovice. K temu je mnogo pripomogel odločen nastop jugoslovanskega kluba povod- dom debate o nagodbi v nagodbenem odseku in v parlamentu. Izid volitev na Hrvaškem kaže nenavadno ra- dostno sliko in upati je, da so vse stranke, ki stojijo na temelju hrva- škega državnega prava, proti vladi, ki živi v zmoti, da je na Hrvaškem mogoča obnovljena era Khuen-He- dervary.

Za ločitev Islandije od Danske.

London, 22. marca. Takozva- na islandska komisija je vložila v danskem parlamentu predlog, naj se na otoku Islandije potom ljudskega glasovanja odloči, ali naj Islandija ostane še nadalje pri Danski ali pa se naj odcepi ter ustanovi samostoj- na država. Danska ločitvi ne bo na- sprotovala, ker mora vsako leto do- plačevati za islandski proračun 600.000 kron.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 23. marca.

— **Kompromisna pogajanja na Dunaju.** V soboto smo med brzojav- nimi vestmi poročali, da je ministri- ski predsednik baron Beck konfe- riral o kranjski deželnozborni volil- ni reformi in o vseučiliškem vpraša- nju s posamnimi slovenskimi poslan- ci, med temi tudi z državnim poslan- cem Ivanom Hribarjem. To vest nam je izpolniti v toliko, da je v ime- nu narodno-napredne stranke konfe- riral z ministrskim predsednikom baronom Beckom deželni poslanec dr. Karel Triller, dočim je držav- ni poslanec Ivan Hribar imel kon- ferenco z ministrom notranjih del baronom Bienenrothom.

— **Zastrupljenje javnega mne- nja.** Klerikalec raznašajo glede kom- promisnih pogajanj zastran deželno- zbornske volilne reforme govorico, da so narodno-napredni stranki ponudi- li, naj skupno s klerikalci naskoči ve- leposestvo, a da je narodno-napred- na stranka to odklonila. Pooblašeni smo izjaviti, da je to hudobna laž in dmo izjavljamo le, da se bo kmalu vide- lo, da je ravno nasprotje resnično. Za danes se omejemo na to konsta- tiranje, sicer pa bomo govorili ja- sneje, če ne bodo klerikalec nehali z lažnimi govoricami zastrupljati javnega mnenja.

— **Kdo bo deželni glavar na Go- riškem?** Nemški listom se poroča, da je zagotovljena stvar, da bo dr. Pa- jer zopet imenovan za glavarja, dr. Gregorčič pa za njegovega namestnika.

— **Volilna reforma za Istro.** Spre- jel se je javladni načrt za premembo de- želnozbornskega volilnega reda za Istro. Ugovarjal je načrtu samo Spinčić. Ta načrt je sad kompromi- sa, ki je bil po vladnem posredovanju sprejet od hrvaško-slovenske in od italijanske stranke. Doslej je imel de- želni zbor 33 članov, in sicer tri ško- fe, pet veleposestnikov, dva poslance trgovske in obrtne zbornice, 11 mest- nih in 12 kmečkih poslancev. V pri- hodnje bode v deželnem zboru 44 po- slancev, namreč pet veleposestnikov, dva zastopnika irgovske in obrtne zbornice, 14 mestnih in 15 kmečkih poslancev ter 8 zastopnikov splošne kurije. Število deželnih odbornikov se pomnoži za enega. V varstvo manj- šine se je določilo, da je za sklepanje o različnih zadevah potrebna kvalifi- cirana večina v deželnem zboru in v deželnem odboru. Po dogovorjeni razdelitvi volilnih okrajev bo v pri- hodnjem deželnem zboru 25 italijan- skih in 19 hrvaških in slovenskih po- slancev, poleg teh pa še trije škofje. Doslej je bilo v deželnem zboru 21 italijanskih in 9 hrvaških in sloven- skih poslancev.

— **Protestni shod.** V areni »Na- rodne doma« je bil večerjelo zelo šte- vilno obiskano shod, na katerem se je razpravljalo o stališču, ki so ga za- vzeli meščanski poslanci v proračun-

skem odseku državnega zbora na- pram predlogoma socijalno - demo- kratičnih poslancev, da se postavi v državni proračun 20 milijonov kron za zboljšanje položaja državnih že- lezničarjev in 4.700.000 kron za zbolj- šanje položaja poštinih uslužbencev. Shoda se je udeležilo okoli 500 oseb in mu je predsedoval sodrug Bar- tel. Glavni govornik je bil Etbin Kristan, ki je na dolgo in široko govoril o stvari ter poudarjal, da so vsi meščanski poslanci glasovali pro- ti omenjenima predlogoma in ne sa- mo klerikalni. Delavci da morajo priti do spoznanja, da je njih rešitev samo v socijalno demokratičnem ta- boru. Sodrug Petrič je prebral res- olucijo, v kateri se izreka »nezaupa- nje meščanskim poslancem, ter za- upanje in zahvala socijalno - demo- kratičnim zlasti dr. Ellenbognu in Beeru. Resolucija je bila sprejeta so- glasno. Sodrug Kocmur je govoril o razmerah tobačnih delavcev, kate- rim klerikalni poslanci ne privošči- jo malenkostnega zboljšanja. Ko je še Kristan pozival poštne usluž- bence k samostojni organizaciji, ka- kor jo imajo železničarji, je bil dve- urni shod končan.

— **Manifest hrvaško - srbske koalicije,** ki smo ga priobčili v na- šem listu v soboto, je podpisal tudi bivši ban in tajni svetnik grof Teo- dor Pejačević. Njegovo ime je pomotoma izostalo pod manifestom, ki smo ga priobčili v sobotni številki.

— **Imenovanje.** Stražmešter Jos. Vovk je imenovan za kancelista v Metliki.

— **Iz gledališke pisarne.** Reperto- ire tekočega tedna je sledeči: v torek (par) zadnjič: »Mazepa«, ve- lika opera Adama Minheimera (zad- nja operna predstava v sezoni); v sredo popoldne (nepar): »Pe- pelka« (na korist dramskemu osebju); v četrtek (par): »Daemon Venus«, tri izvirne enodejanke, spisal Adolf Robida; v soboto (nepar): »Zvonovi korneviljski« (zadnje gostovanje tenorista Stanislava Orzelskega).

— **Slovensko gledališče.** Snoci se je uprizorila drugi Karlweisssova igra »Ob svojem kruhu« z g. Bor- štnikom v glavni vlogi. Srednje- številno občinstvo je bilo vzradošeno nad njegovo lepo igrjo. Tudi ostali, zlasti g. Danilo, so se vzdržali na višini premijere.

— **Koncert Slavjanski.** Slavno ob- činstvo se opozarja, da se nocoj- šnji koncert slavnega ruskega na- rodnege zbora pod vodstvom Dimi- trija Slavjanskega Agrenjeva začne točno o pol osmih Ker- spada prva točka (Balada o slovitem velikanu Dobrinji Nikitiču iz XI. sto- letja) med najzanimivejše vsega ve- čera, se slavno občinstvo v ljudno prosi, da pravočasno pride. Večerna blagajna se odpre ob sedmih pred koncertno dvorano hotela »Union«. Slavjanskega zbor, ki šteje petdeset članov, nastopi v bogati ruski na- rodni nošnji iz XVI. stoletja.

— **Gostovanje gospe Danilove v Trstu.** Omenili smo že, da je pre- teklo nedeljo gostovala na slovenskem odru v Trstu gospa Danilova, in sicer v Mosenthalovi ljudski igri »De- bora«. O dovršenem umetniški igri go- spe Danilove je pisala »Edinost« z naj- večjim priznanjem in naglašala, da je gospa Danilova v vlogi Deboro po- kazala, da se lahko z uspehom kosa s priznanimi dramskimi umetnicami drugih večjih narodov. O gostovanju gospe Danilove piše tudi oficiozni »Triester Tagblatt«, čigar oceno o umetniških prireditvah se odlikuje po svoji strogi objektivnosti, stvar- nosti in po izrednem umetniškem umevanju. »Triester Tagblatt« je pri- občil o predstavi »Deboro« na slo- venskem odru v Trstu tole oceno: »Preteklo nedeljo je zopet gostovala na tukajšnjem slovenskem odru gospa Danilova z ljubljanskega gledališča v vlogi Deboro v enakonaslovni Mo- senthalovi ljudski igri. Umetnica, ki priteva Deboro k svojim paradnim vlogam, je ustvarila iz nje veličastno postavbo in v nemalo občinstvo s svo- jim strastnim, bleščečim igranjem k naravnost viharinam aplavsom. Tudi drugi igralci so se vestno potrudili, da postane predstava popolnoma do- vršena. V jako mnogoštevilni publiki so se nahajali mnogi nemški in laški gostje, ki so si odnesli najboljši vtisk o umetniškem delovanju slovenskega odra.«

— **Redni letni zbor I. ljubljans- ke podružnice družbe sv. Cirila in Metoda** bo v sredo dne 1. aprila ob 6. zvečer v družbeni pisarni v »Narodnem domu«. K obilni udeležbi vabi prvomestnik dr. V. Gregorčič.

— **Koliko je škof podedoval?** Tako se vprašujejo ljudje z ozirom na dejstvo, da je bivša gostilničarka pri »Fajmostru« Barborič skoro vse svoje imetje volila škofu. Že »med živimi« je škof dobil od Barboričke 120.000 K in si je obenem prihranil 12.000 K, ki bi jih sicer moral od tega zneska plačati, če bi ga bil dobil šele po smrti zapustnice. Za- puščina sama znaša 47.000 K. Tudi to vsoto dobi škof, toda izplačati

mora desetim sorodnikom zapustnice vsakemu po — 200 K, skupaj 2000 K. Vsega skupaj je dobil torej škof 165.000 K. Omenjeno bodi še, da leži pri nekem sodnem aktu zdrav- niško izpričevalo, ki potrjuje, da je zapustnica pred nekaj meseci — norela.

— **Iz naprednih gostilničarskih krogov** se nam piše: Inkasant pun- tigamske zaloge piva hodi po svojih opravkih okrog gostilničarjev in po- rablja to priliko, da šunje gostilni- čarje zoper zaslužnega načelnika go- stilničarske zadrage gospoda Tostija. Seveda jim ne pove pravega nagiba svojemu početju. To početje je na- ravnost impertinentno in nameravajo nekateri gostilničarji opustiti pun- tigamsko pivo samo da bodo imeli mir pred inkasantom.

— **Na družbinskem večeru,** ki ga priredi »Slovensko obrtniško društvo v Ljubljani« v sredo, dne 25. marca zvečer ob 8. uri v Sokolovi dvorani »Narodnega doma« bode sodelovalo slavno nevsko društvo »Slavec« in gospod Fran pl. Sladovič a svo- jim varijetnim sporedom in pa popolna društvena godba. Vstopnina za osebo znaša 60 vin., za rodbino 1 K. Od- bor pričakuje, da se udeležijo tega ve- čera, za katerega je poskrbljeno za točno in dobro postrežbo gospoda re- stavraterja tudi za prijetno zabavo, ne le člani društva s svojimi rodbi- nami, marveč vsi drugi tovariši- obrtniki, kakor tudi meščani in pri- jatelji obrtnikov.

— **Iz meščanskih krogov.** V sredo, dne 25. marca priredi »Slovensko obrtniško društvo« v »Narodnem domu« družbinski večer. Naša dol- žnost je, da pokažemo obrtnemu stanu svojo naklonjenost s tem, da se te prireditve v mnogobrojnem številu udeležimo. Obrtniki v Ljub- ljani so v pretežni večini naprednega mišljenja in vsled tega je dolžnost vseh naprednjakov, da podpirajo stre- menje naprednih obrtnikov.

— **Akademija.** V soboto je preda- val v »Mestnem domu« zagrebški vse- učiliški profesor dr. Ferdo pl. Šišić o predmetu »Hrvatje in Madžari od l. 1790. do l. 1868« Učeni go- spod predavatelj je posegel daleč na- zaj v hrvaško zgodovino in temeljito ovrgel napačno mnenje, da sta bila hrvaški in madžarski narod mnogo stoletij v bratski zvezi. Hrvatje so imeli svoje kraljestvo s kraljem To- mislavom, še predno so Madžari prišli v sedanjo njih domovino. Šele ko so Hrvatje volili kralja Kolomana tudi za svojega kralja, sta prišla ta dva naroda v nekaki stik. Vendar so si pa Hrvatje vseskozi ohranili samo- stojnost. Ko je bil l. 1526. Ferdi- nand I. izvoljen za ogrskega kralja, so tudi Hrvatje prišli v zvezo z Av- strijo. Vendar pa hrvaška dežela ta- krat ni obsegala dandanašnjih po- krajaj, nego je imela v različnih do- bah večji ali manjši obseg in je zlasti ob Napoleonovi dobi (1809—18) svet niže Save spadal k Napoleonovi Ili- riji. Takrat je bila Hrvaška bedna dežela, dežela brez sol in brez cest — brez kulture. Velika francoska re- volucija pa tudi za Hrvate ni ostala brez sledu. Posredno je vplivala tako na Hrvate kakor tudi na Madžare in tuintam opazimo prve pojave nekake svobode in vpoštevanja narodne ideje. Pri Madžarih je zlasti grof Szechenyi prvi zanesel narodnostno idejo med ljudstvo, vzcvetela je med njimi do- mača literatura in je zlasti znamenit iz tiste dobe Hrvat Zrinjski Nikola, ki je Madžarom v njih jeziku napisal krasen epos. Madžari so hoteli usta- noviti enotno madžarsko državo od Kotora do Karpatov, ali bila jim je napoti ilirska ideja, katere pospeše- vatelj so kanili spojitvi vse jugoslo- vanske narodnosti. Na odpor so za- sledi Madžari pri Hrvatih zlasti tedaj, ko so hoteli tudi na Hrvaškem madžarski upravni jezik. Hrvatje so za prvi čas ostali še pri latinščini, ki jo je pa kmalu popolnoma izpodrinil do- mači jezik. Ilirski pokret, to znane- nito dobo hrvaške zgodovine, je že zadnjič temeljito pojasnil g. dr. Šurmin. Prišlo je burno 1848 leto, ki je pri- neslo Hrvatom narodnega bana Jela- čića, ki je pomagal udušiti madžarski vstank. Ali Hrvatom Jelačićeve po- moči Dunaj ni nagradil nikakor sijajno in je zlasti v dobi reakcije (1850 do 1860) germanizacija napravila na Hrvaškem mnogo kvara, ker madžar- ščina Hrvatom nikakor ni nevarna, pač pa nemščina. Pod kakšnim silo- vitim pritiskom se je izsilila nagodba iz l. 1868. med Hrvati in Madžari, to je znana stvar, znano je pa tudi, na kako lopovski način so Madžari osle- parili Hrvate za Boko in ostane to dejstvo za Madžare za vse veke sra- moten madež. Vkljub jasnemu dolo- čilu nagodbe, ki zlasti v jezikovnem oziru ne pripušta nobenega dvoma, so Madžari prav do današnjega dne neprestano skušali škoditi Hrvatom zlasti v jezikovnem oziru, za seveda tudi v gospodarskem. Tadi sedanji spor med Hrvati in Madžari je po- sledica tega madžarskega nasilja. Ven- dar je nedvomno, da se ob taki edi- nosti, kakršna vlada sedaj na Hrva- škem, tudi Hrvatom posređi doseči to,

za čimer stremijo, doseči edinstveno in samostojno Hrvaško. Predavanje je bilo prav dobro obiskano in so se poslušalci z burnim ploskanjem za- hvalili g. predavatelju.

— **Dobrodelno društvo tiskarjev na Kranjskem** je imelo v soboto zvečer v restavracijskih prostorih »Narod- nega doma« svoj letošnji redni občni zbor. Ko je društveni predsednik g. O. Planinc mnogobrojno došlo člane najiskreneje pozdravil ter otvoril občni zbor, je podal zapisni- kar g. P. Jeločnik poročilo o dru- štvnem delovanju v pretečenem le- tu. Iz tega poročila smo povzeli, da je imel odbor sedem sej, v katerih je rešil tekoče društvene zadeve, ter da se je priredilo v teku leta tri male družbinske izlete v bližnjo ljubljansko okolico, in sicer na Fužine, v Pod- utik ter na Brdo pri Viču, kakor tudi družinski večer dne 14. aprila v pro- slavo desetletnega društvenega ob- stoja in lepo uspelo božičnico dne 22. decembra v sokolski telovadnici »Na- rodne doma« na korist vdov in si- rot umrlih tiskarjev. Odbor je ugodil 25 prošnjam za podporo, eno pa za- vrnil. Koncem leta 1907. je štelo dru- štvo v Ljubljani 126, na deželi pa 24, tedaj skupaj 150 članov. — Račun- ski zaključek, o katerem je poročal blagajnik g. A. Strekelj, izka- zuje 974 K 93 vin dohodkov in 684 K 69 vin. stroškov, tedaj 290 K 24 vin. prebitka, s katerim je društveno pre- maženje naraslo z 31. decembrom 1907 na 2348 K 39 vin. — Občni zbor je izrekel odboru za njegovo delova- nje ter vsem društvenim podporni- kom najsrčnejšo zahvalo. — V novi odbor so bili voljeni sledeči gospodje: predsednik O. Planinc, podpred- sednik I. Komar, zapisnikar P. Jeločnik, blagajnik A. Strekelj, odbornika M. Hrovatin, in F. Krašovic, namestnika M. Adamič in A. Volek ter pregledovalca računov J. Dimić in I. Lampič.

— **Zadruga krojačev, klobučarjev, rokavičarjev in krznarjev v Ljub- ljani** je imela večerj dopoldne v mali dvorani hotela »Union« redni za- družni shod ob veliki udeležbi. Shod je otvoril in vodil načelnik gospod Jeločnik, in je pozdravil navzo- če, proglasil sklepčnost ter predsta- vil oblastvenega zastopnika g. pri- stava Rupnika. Zapisnik zadnje- ga občnega zbora se je prebral in odobril. K temu zapisniku je opom- nil g. Kraigher, da je sicer prav lepo spisan, a storilo se pa ni prav nič, zato zadruga tudi nič ne doseže. Iz poročila načelstva o delovanju za- druge in o njenem premoženju je po- sneti: Zadruga je imela v minolem letu 8 odborovih sej, pri katerih se je na znanje vzele 62 uradnih vlog, deloma mestnega magistrata, trgovs- ke obrtne zbornice in deželne vlade, med drugim, da se morajo pravila po novem obrtnem redu premeniti in da se upelje pri zadruzi obligatorična preizkušnja za vajence in pomagaje. Zadruga je priredila v minolem letu dva strok. učna tečaja za svoje člane; prvega se je udeležilo 28 krojačev, drugega 30 krojačev s prav dobrim uspehom. Stroški, ki so vsled tega nastali, so znašali 340 K 90 vin., ka- tere pa je trgovska in obrtna zborni- ca pokrila. Zadruga je odposlala dva delegata h krojaškemu kongresu dne 29. junija v Celoven in enega k zvez- nemu krojaškemu shodu na Dunaj. Sklicavali so se razni sestanki, ki pa so se vsled slabe udeležbe zopet po- pustili. Zadruga šteje koncem leta 76 moških in 64 ženskih, skupaj torej 140 članov. Na novo je pristopilo k zadrugi 7 moških in 11 ženskih, sku- paj torej 18 članov, opustilo pa je obrt 5 ženskih in 3 moški, skupaj 8 članov. Umrli so trije člani. Vajen- cev se je vpisalo 19 moških in 25 žen- skih, skupaj 44 vajencev, ki so pla- čali vpisnino, 15 vajenk pa je bilo vpisnine oproščenih. Pravilno pa je bilo pri zadrugi oproščenih, ki so de- lali preskušnjo, 31 vajenk in 11 va- jencev, skupaj torej 42 učencev. Za- druga je imela v minolem letu skup- nih prejemkov 1138 K 36 vin., skup- nih izdatkov 852 K 48 vin. Skupno premoženje je znašalo koncem leta 1906. 1430 K 18 vin., koncem l. 1907. pa znaša 1751 K 8 vin., pomnožilo se je torej za 320 K 90 vin. Ker sta re- vizorja našla vse knjige in račune v redu, se je odobril računski zaključek. Nadalje se je sklenilo, da ostane zadruga pri zvezi krojaških mojstrov na Dunaju, k zvezi deželnih obrtnih zadrug pa ne pristopi. Pri tej priliki je zahteval g. Kraigher, naj se razpusti zadruga in naj njeno načel- stvo ne klečeplazi okrog vlade, ampak naj zahteva, kar ji gre. Pri volit- vah so bili izvoljeni: v odbor gg. Globelnik in Ložar, za na- mestnika pa g. Kreč; računski pre- glednik sta gg. Preskar in Roj- na; kot zastopniki k pomočniške- mu zboru se odposljejo gg. Krečič, Ložar, Rojina in Rožič; v raz- sodiški odbor pa mesto umrlega Vil- fana gosp. Barle. Doklada za leto 1908. se določi z 1 K. Pri raznoter- stih se je razpravljalo na dolgo in ši-

roko o plačilni tabeli, ki jo je predlo- žil pomočniški zbor krojaškim moj- strom in s katero se zahteva zvišanje cen nekaterih kompliciranejših del. Občni zbor je izjavil, da so te zahte- ve pretirane in jih kratkoma odbil s pripombo, da se ne spuša v nikaka pogajanja s pomočniki. V imenu po- močniškega zbora je govoril njegov načelnik g. Brazdovič, ki je sve- toval mojstrom, naj ne pustje stradati svojim pomočnikom, da poginejo kot psi za plotom. Ako mojstri ne spre- jmejo predložene tabele do 1. aprila, nastane štrajk, ki bo škodoval sicer tudi pomočnikom, predvsem pa moj- strom in koristil konfekciji. Zelel je, da naj se spuste mojstri v pogajanja, kar so pa ti znova odklonili.

— **Zvišanje stanarine državno- žel uradnikov.** Železniško minist- stve je odločilo, da se stanarina držav- no-žel. uradnikov na onih krajih, kjer je določena doslej še s 40% dunajske stanarine, zviša na 50% te stana- rine. Zvišanje stopi v veljavo s 1. majem.

— **Umrli je nenadoma danes zjutraj** gospa Marija Rovšek, soproga fotografa in hišnega posestnika gosp. Davorina Rovška, stara šele 27 let. N. v m. p.!

— **Naprošeni** smo konstatirati, da ni bil vodja nemška gimnazije Pucsk- tisti, ki je prosil, da naj ne pride ničesar o pobitu šip na Souvanovem vrtu v »Slov. Narod«, ampak dotični dijak, ki je šipe pobil.

— **Sobotna vinska pokušnja v tukajšnji deželni vinski kleti** je bila zopet prav dobro obiskana in so ugajali zlasti novi vzorci vin.

— **Pred upravnim sodiščem** bo v četrtek javna ustna razprava o pritožbi Vincenca Levičnika iz Kamnika proti kranjskemu deželnemu odboru zaradi odpustitve iz službe.

— **Velikodušen čin narodnega moža.** Veleindustrijalec g. Ivan Majdič v Kranju je daroval ubožnemu zakladu v Kranju 20.000 kron, dijaški kuhinji pa 10.000 kron.

— **Stratičakjski tečaj.** V četrtek, dne 9. aprila ob 9. zjutraj priredi c. kr. vinatski nadzornik B. Skalicky v državni osrednji trtnici v Bršljinu pri Rudolfovem praktični tečaj v cepljenju in siljenju ali kalenju (stra- tificiranju) ameriških ključev. Zeleti je obilne udeležbe od strani vino- gradnikov in trtničarjev, da se pri- uče temu koristnemu in pripravnemu delu.

— **Iz St. Ruperta.** V Slovencu z dne 14. marca štev. 62 in v »Domo- ljubju« dne 19. marca št. 12 neki sploh znani dopisunec »štrajha« nekaj svoje prismojeno modrost o novoustano- vljeni »Kmečki hranilnici in posojil- nici« v St. Rupertu. Na njegov pu- hoglavi dopis se le v toliko odgo- varja, da je oseba, ki je to pisala premalo vredna, da se ji sploh kaj odgovarja.

— **Novi društvi.** Ustanovilo se je »Društvo za otroško varstvo in mla- dinsko skrb v sodnem okraju krškem«, oziroma »trebanjskem«.

— **Na dopis iz Zg. Tuhinja** v »Slovencu« od 20. t. m., ki ima na- men g. Engelmana iz Šmartna v Tuhinju oblatiti in hinavsko smešiti, rečemo za danes samo toliko, da je to sploh navada klerikalcev v javno- sti poštno ljudi sramotiti in jim ugled kratiti. Poznamo g. Engelmana kot vestnega in uglednega moža.

— **Društvo za povzdigo prometa** tujcev na Bledu priredi 11. občni zbor dne 29. marca v Blejskem domu ob 3. popoldne.

— **Talijo za rešitev življenja** v znesku 52 K 50 v je dobil Karel Ferkulj iz Kolenca, ker je rešil Alojzija Rusa iz Trčiča, da ni utonil.

— **Dijaki mestne realke v Idriji** prirede dne 24. t. m. v veliki dvo- rani »Narodne čitalnice« koncert z gledališko predstavo na korist pod- pornemu društvu za idrijske realce. Na sporedu je petje in dramatična predstava »Filozofa«. Silka v enem dejanju, spisal E. Gangl. Začetek točno ob 8., konec ob 10. zvečer. Vstopnina: Sedeži od I. do V. vrste po 1 K 20 v, od V. do zadnje vrste po 80 v, stojišča po 40 v. — Vstop- nice so naprodaj v trafiki g. Nago- deta in v prodajalnici g. Valentina Lapajnetu. Blagajna se odpre ob pol 8. zvečer. Z ozirom na dobrodelni namen se preplačila hvaležno spre- jemajo.

— **Meščansko šolo v Postojni** bodo zidali na vrtu poleg hotela pri »Kroni«.

— **Kap je zadela** g. Ivana K o b a l a, gostilničarja in predsednika bralnega društva na Planini nad Vi- pavo. Vrlemu možu želimo, da čim- prej ozdravi.

— **Čebelarška shoda v Vipavi.** 25. t. m. se vrši čebelarški shod v šoli v Velikih Žablah ob pol 11. do- poldne. Istega dne ob 3. popoldne se pa vrši enak shod v Vipavi tudi v ondetni šoli. Na obeh shodih bo predaval zastopnik osrednjega čebe- larskega društva iz Ljubljane gosp. nadučitelj Likozar. Čebelarji, kakor

tudi prijatelji čebelarstva se vabijo, da se shodov obilo udeležijo.

„Učiteljsko društvo za celjski okraj“ je imelo 19. marca v Celju redno svoje zborovanje. Vkljub zelo neugodnemu vremenu se je zadoštno število udeležencev. Od zadnjega zborovanja sem pristopilo je več novih članov, tako da društvo danes šteje 89 rednih in 8 podpornih članov. Razgovarjalo se je o raznih aktualnih šolskih in stanovskih vprašanjih. Važen se nam zdi sklep, obrniti se potom organizaciji do deželnega šolskega sveta štajerskega, da naj ne presoja premilo rekurzov, ki jih vlagajo stranke radi denarnih glob, ki bi jih imele plačati zavoljo neopravičenih šolskih zamud svojih otrok. Zanikarnost in upornost ne zaslužita potuhte! Klerikalci že itak učiteljstvu učitajo, da vzgaja analfabete. Mar-li hoče dež. šolski svet, da se bode njemu očitalo, da protežira analfabetizem?! — Dne 3. maja izleti celjsko učiteljsko društvo na goro Ojko v Savinski dolini, na kar se že danes prijazno opozori obilno učiteljstvo vranskega in šoštanskega okraja.

Iz Maribora. Moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Maribor in okolice imate svoj letošnji občni zbor prihodnji četrtek, dne 26. t. m. z običajnim sporedom v restavraciji mariborskega „Narodnega doma“. Začetek točno ob 8 zvečer. Pričakuje se mnogo-brojen obisk iz Maribora in okolice.

Prijeli so v Mariboru 30letnega glumača Karla Povšeta in gimnastično umetnico Marijo Premru, ki ju je iskala žandar-marija v Spodnji Šiški zaradi tatvine.

Smrtonosen sunek 26letni Alojzij Puklič iz Spodnje Prevorke na Štajerskem je sunil posestnika Jožefa Serbinka iz Kovače tako, da je padel z glavo na kamen in se ubil.

Nepošten očim. Ivan Sofič v Dragi pri Klanju je silno grdo delal s svojim pastorkom Antonom Gropajcem. Njegovo lastnino je prodajal ter potem kupil za izkupidek njive, ki jih je vknjižil na svoje ime. Tudi v šolo ni pušal v prejšnjih letih Gropajca, ki je moral samo krave pasti. Da je Gropajca, ki je zdaj star 23 let, to zelo bolelo, je jasno in spozabil se je nekoč, da je očima udaril s polenom in ga težko poškodoval. Obsojen je bil zato pred tržaškimi porotniki na 5 mesecev.

Nesreča. Med vagonse odbijaje je prišel v Trstu 21letni železniški delavec Stefan Lipičar in dobil na desnem košu take poškodbe, da je moral v bolnišnico.

Moko in fižol so kradli v Trstu tvrdi Josip Mahne podskladničnik Ernest Klun ter delavca Karel Birkel in R. Beau. Pokradli so obobje za 1000 K. Trojico so aretirali z Josipom Kalmom in Jožefom Košakom, trgovcema z jestevinami, ker sta ta dva kupovala od njih ukradeno moko in fižol.

Odpuščenje delavcev. V ladjedelnici „Danubius“ na Reki so odpuštili 400 delavcev. Če do jutri ne pride med njimi in ravnateljem do sporazumljiva, odpuščenji bodo še vsi ostali delavci.

„Sava“, društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov na Dunaju naznanja, da se je na I. rednem običnem zboru XI. tečaja izvolil sledeči odbor: predsednik: jur. Ciril Pavlin; podpredsednik: phil. Evgen Vavken; tajnik: phil. Franc Zidar; blaginjak: pharm. Makso Hamerlic; knjižničar: jur. Pavel Debeljak; arhivar: tehn. Fran Boris Tavčar; gospodar: med. Anton Košmelj; namestnika: med. Ivan Pintar in vet. Anton Sok; pregledniki: phil. Rado Pavlič, jur. Franc Košmelj in med. Josip Klun; člani legitimacijskega odseka: phil. Evgen Vavken in pharm. Makso Hamerlic.

Pozor, izselniki v Transvaali Novi priseljevalni zakon za Transvaal, ki je stopil v veljavo dne 1. januarja 1908, ima nekatere pravne važne določbe: Priselniki, ki hočejo v deželo, si morajo predvsem preskrbeti priselilno izkaznico, izdano od transvaalskega priselitvenega urada, oziroma od kakega v to pooblaščenega uradnika sosednih angleških kolonij, če se hočejo ogniti raznovrstnim sitnostim in zaprekam, ki se delajo priseljencem v obče. Dalje pa se mora vsak priseljenik izkazati s precejšnjo gotovino, nekako 500 kron, ali pa vsaj s pismenim potrdilom kakega uglednega podjetja, da mu je precej po prihodno zagotovljeno stalno delo. Taka potrdila izdaja tudi transvaalski generalni agent v Londonu. Priselniki se 24 ur pri prihodno uradno-zdravniško preiščejo; kdor pa je gobav, sifilitičen, bolan na kugi ali kozah, se pa brezpogojno zavrne. — Za priselilne izkaznice je plačati nekako 6 kron pristojbine, za dvojnik takega izkazila pa 24 kron.

Jugoslovanske vesti. Jugoslovanski koncert v Belgradu. Naš belgrajski dopisnik nam

javlja: Društvo srbskih časnika-jev prireja vsake zime v narodnem gledališču v Belgradu svoj koncert. Letošnji koncert, ki se je obdržal teh dni, je imel čisto jugoslovanski značaj, a Slovence je na njem zastopala gđ. Jarmila Gerbičeva, ki je v Belgradu nastopila prvič — in s popolnim uspehom. Gledališče je bilo do zadnjega kotička napolnjeno z najodličnejšim občinstvom srbske prestolnice — koncert je obiskal tudi kralj s celo svojo rodbino, ministri, traji diplomati itd. — in vse to občinstvo je burno aklamiralo mlado slovensko umetnico, v kateri je takoj pri arji iz opere „Halka“ spoznalo ne samo zelo nadarjeno nego tudi dobro izšolano umetnico. — Kralj je za časa premora sprejel gđ. Gerbičevu, se zelo lakavo izražal o njenem talentu, govoril z njo o glasbenih razmerah na Slovenskem in končno izjavil, da ga veseli, da je spoznal tako nadarjeno slovensko umetnico. — S kakim uspehom je gđ. Gerbičeva nastopila na koncertu društva srbskih časnika-jev, vidi se tudi iz tega, da jo je povabila belgrajska „Meščanska kazina“, da v njeni dvorani poje danes (sobota) zvečer. Treba pripomniti, da se v „Meščanski kazini“ zbira ovet belgrajske inteligence in da so redki oni umetniki, ki je v njeni dvorani pojejo. — Popolnega uspeha slovenske umetnice v srbski prestolnici se najbolj radujemo belgrajski Slovenci, a veselilo bo to gotovo tudi vse Slovence, ker uspeh gđ. Gerbičeve je uspeh celokupnega slovenskega naroda, ki je sicer malobrojen in neusmiljeno zatiran, pa vendar ni poslednji na slovanskem jugu, ker ima svoje učenjake svetovne slave, svoje književnike in umetnike, ki raznašajo njegove ime po slovanskem in tujem svetu.

Belgradska „Politika“ piše med drugim o koncertu: „Koncertu je prisostvoval kralj Peter s prestolonaslednikom Gjorgjem in princozo Jeleno. Izmed ministrov so bili navzoči ministrski predsednik Nikola Pašić in ministri Andra Nikolić, Marko Trifković in Natlas Petrović. Prisostvoval je koncertu tudi predsednik „Narodne skupščine“ Ljuba Jovanović. Od diplomatskega kora so bili na koncertu ruski, turški, nemški, romunski poslanik in bolgarski diplomatski agent. Izmed sodelovalcev je treba v prvi vrsti omeniti Slovensko gospico Jarmilo Gerbičevu. To je lepo dekle simpatične pojave. Njen glas ima vso svežost mladosti, ali vkljub temu ni neobsežen. Gđ. Gerbičeva ima razen tega vrlo lepo tehniko: to je izsolana pevka v najpopolnejšem in najlepšem smislu te besede. Njen oče, znani slovenski skladatelj, je ravnatelj ljubljanskega „Glasbene Matice“. Arjo iz Moniuszkove opere „Halka“ je pela prezno in s polno toplino, dasi je začetkoma, ne navajena na našo pozornico in publiko, imela nekoliko treme. Kot dodatek je po iskrenem in viharjem aplavzu zapela še ero lepo slovensko narodno pesem.“

O kopališču Krasinske Toplice na Hrvaškem bo dajal brezplačna pojasnila kopališki zdravnik dr. E. Mai 25. in 26. marca t. l. od 10.—12. dopoldne v Ljubljani, v hotelu „Union“.

„Strelnski klub“ pri „Novem svetu“ (Mraku) vabi vse svoje člane k zadnjemu streljanju v tej seziji, katero se vrši jutri, v torek.

„Društvena godba ljubljanska“ koncertuje danes zvečer v „Narodni kavarni“. Začetek ob 9. zvečer. Vstop prost.

„Društvena godba ljubljanska“ koncertuje jutri popoldne v kinematografu „Edison“, Dunajska cesta, nasproti kavarni „Evropa“ in sicer pri predstavah ob 4., 5., 6., 7., in 8. zvečer.

Korenite spremembe v vojništvu. „Tršč. Lloyd“ je pod tem naslovom prejel od dunajskega dopisnika, ki mnogo obuje v visokih vojaških krogih, nastopno vest: Na c. in kr. vojnem ministrstvu na Dunaju se pripravljajo važne odločbe, ki imajo korenito spremeniti ves ustroj skupne vojske. Pred vsem je izdelan vojni načrt, po katerem se uvede mesto dosedanje triletna le dveletna služba. Zato pa se bo moralo število novincev znatno povečati. Skupna vojska se pomnoži z 22.000, avstrijsko domobranstvo 4500, madžarski honvedi in hrvaški domobranci s 3000 mož. Ali to ni vse. Dveletna vojaška služba zahteva še druge nove uredbe. Pred vsem se bo moralo pomnožiti število podčastnikov, ker bo pouk moštva trajal manj časa. Potrebno bo tudi večje število podčastnikov, ki služijo preko navadnega službenega časa. Ustvarijo se novi bataljoni, ki bodo prideleni višjim zapovedništvom in vojaškimi zavodom. Z ustvarjenjem takih delavskih čet se bodo v slučaju potrebe izogibali krčenju vojaških oddelkov, ker ne bo potrebno, da bi vojake kake določene čete ali stotnije upotrebljevali za opravljanje drugih nepredvidjenih služb. Za vezbanje,

poučevanje in streljanje bo treba nakupiti primerna zemljišča. Vse to pa bo zahtevalo mnogo denarja in bo v vojni proračun stavljen nova izdatna postavka, ki bo iznašala po priliki 70 milijonov. Avstro-Ogrska preureja vse to po najmodernejših zahtevah današnjih časov. Uvedenje dvoletne vojaške službe bo koristilo mnogo narodnemu gospodarstvu, ker bodo sinovi naroda ostajali leto dni več doma, kar bo globoko vplivalo na ves narodno-gospodarski ustroj.

Nedeljska kronika. Od sobote zvečer do danes zjutraj je bilo aretovanih 11 oseb in sicer 3 brez sredstev, 1 zaradi beračenja, 1 zaradi žepne tatvine, 1 zaradi spopadka s stražnikom, 1 zaradi pobege od doma in dve „nočni sovi“. — Ko je policija preiskala neki hlev na Tržaški cesti, skočila na koncu hleva 4 metre visoko, kakor mačke, dva mlada fanti. Eden potem odnese srečno pete, enega so pa ujeli in dognalo se je, da je to 13letni kočarjev sin Anton Kovič, iz Doba pri Brdu, kateri se že dlje časa po mestu in okolici potepal in preživljal, kakor se pač ve in zna. Med tovariši. Ko je v neko pekarijo pekovski pomočnik Alojzij K. prepozno prišel na delo, ga je njegov starejši tovariš zaradi tega začel zbadati, na kar sta se sprla in je starejši K. s pestjo tako sunil, da je padel, potem ga pa še udaril z neko rečjo po glavi in ga telesno poškodoval. Pobogalo ju bode sodišče. — Precej nelezel se ga je bil v soboto zvečer delavec J. P. ter hotel iti po progi med presekom, ki veže Dolenjsko cesto in Hradskega vas. Ker se na čuvajev opomin ni hotel vrniti, je ta skočil za njim in ga moral s silo potegniti s proge in ga s tem rešil gotove smrti, kajti osonni vlak je že sipal nasproti. P. se je svojega stališča zavedel šele potem, ko je vlak odžvižgal dalje. — Na „korajžo“ sta klical snoči po Martinovih cesti dva vojaka, ne da bi videla in vedela drug za drugega. Ko ju je glas potem dovedel skupaj sta se postavili v bran drug drugemu in bi si bila gotovo skočila v lase, ko bi ne bilo zraven močnejše sile. — Karambol je nastal med vojaki in civilisti tudi v Komenskega ulici, a je policija še pravočasno posegla vmes in nadaljni izgred preprečila. — Ljubljanski bombardement. S kamenjem sta se bombardirala na Pogačarjevem trgu dva delavca. Kamen pa ni prifrčal v nasprotnika, marveč v nekoga dijaka in ga lahko poškodoval. Oba oblegale je policija vtaknila pod ključ. — Narobe svet. V neki gostilni na Martinovi cesti sta sedela snoči dva gosta vsak pri svoji mizi. Eden je bil sam, drugi pa je imel pri sebi dekleta. Ko je šel prvi ven, mu drugi zagrozi, potem pa steče za njim in dohitelvi ga na Radekega cesti zgrabi za vrat, vrže ob tla in začne daviti. Ta se mu slednjič vendar iztrga in zbeži. Zanimiv je le vzrok napada. Napadenec je imel svoj čas z onim dekletom ljubavno razmerje ter je to pretrgal, ker je punca preveč bila žganje. Običajno si fantje skočijo v lase, če drug drugemu hodi v škodo, tu je bilo pa ravno nasprotno. Tepen je bil ta, ki je punco prepuštil zadovoljno.

Tatvine. Na Sv. Petra cesti št. 4 sta bila G. Hugonu Wanecku ukradena dva mlada goloba-florentina, vredna 4 K in ena stara golobica, vredna 4 K. Osumljenca sta znana. — Kurjaču Jožefu Klemenču je bila večeraj zvečer ukradena v neki gostilni 40 K vredna, črna zimska suknja. — Tudi ključavničarskemu mojstru G. Franu Pilkotu je v neki gostilni na Marije Terezije cesti dosedaj še neznan umzuvič odnesel črno, 120 K vredno zimsko suknjo. Ker se ponavljajo slučaj, da v gostilnah suknje, klobuki in dr. izginevajo, je sklepati, da se je pojavil kak tozadeven specialist. Občinstvo naj bode pozorno (tudi pred nakupom) in naj vsak sumljiv pojav takoj naznanijo policiji.

Dvomilna filozofa. V soboto sta se predstavila v uredništvu „Slovenca“ dva mlada gospoda, ki sta rekla, da sta Ernest Sokolović in Zlatar Osanić, da sta člana „Demagogije“ in „Marijanske kongregacije“ v Zagrebu in da pobirata po Ljubljani milodare. „Slovenec“ uredništvo se je brzojavno obrnilo na navedeni društvi in dobilo odgovor, da ta dva filozofa tam sploh ne eksistujeta. Ko je bila zadeva dognana, je bila o tem obveščena policija, a o filozofih že ni bilo ne duha ne sluha. Slutila sta menda nevarnost in naglo zapustila mesto, ne da bi bila tudi v hotelu, kjer sta 3 dni ležirala, poravnala stroške.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo 30 Hrvatov v Švico, 100 Lahov pa na Ogrsko. — V soboto je prišlo 356 Hrvatov in Slovencev iz Amerike. 60 Lahov se je odpeljalo pa v Kočevje.

Izgubljene in najdene reči. Ne-ka dama je izgubila dva metra črne svile in dva metra svilnatih trakov. Dijak Fran Marovt je našel ščipalnik. — Mag. sluga Vincencij Pogač-

nik je našel zlat prstan. Policijski stražnik Ivan Vidmar je našel svilnat robec. Te reči se dobe pri magistratu. — Na južnem kolodvoru je izgubljena, oziroma najdena palica in štiri zavoji konzerv.

Drobne novice.

— **Cesarjevo zdravje** se vidno boljša ter se cesar pri lepem vremenu po več ur sprehaja po galeriji v Schönbrunn.

— **Umrl** je na Dunaju komornik in major v pokoju baron Skrbensky, oče praškega kardinala.

— **Prof. Schnitzer** bo z velikim prokletstvom izključen iz katoliške cerkve, ker je na opetovani poziv iz Rima odgovoril, da ničesar ne prekliče.

— **Japonsko-španska pogodba** se sklne v najkrajšem času ter se v ta namen mudi japonski princ Kuni v Madridu.

— **Iz poroke abruškega vojvoda** z ameriško milijonarko Elkins najbrže ne bo nič, ker nevestin oče noče dovoliti 480.000 K letne apanaže za doto, kakor zahteva vojvoda.

— **Veliko sleparstvo.** V San Francisku so zaprli Poljaka Pörka, ki se je izdajal za milijonarja ter osleparil razne osebe za dragulje v vrednosti 2 milijonov kron.

Razne stvari.

* **Najtoplejši kraj v Evropi** je špansko mesto Malaga. Srednja letna toplota znaša 19° C. dnevno. Najtoplejši mesec avgust ima 27° toplote. Dežuje le povprečno 48krat na leto. Maksimalna temperatura znaša 43° toplote, a v najhujši zimi pade kvečjemu na 0. Zato pa rodi v Malagi sadje, kakršno ne uspeva nikjer drugod, niti v Afriki ne.

* **Najslabše za brivce** bi bilo v Koreji, ako bi sploh imeli brivce. V Koreji so striženje las in britje obraza popolnoma neznane stvari. Kdor bi si strigel lase ali si bril brado, bi ga smatrali, da ne spoštuje svojih staršev. Lasje, ki pri česanju izpadejo ter odrezani nohti, se zbirajo ter dajo v krsto, kadar mož umre.

Telefonska in brzojavna poročila

Kompromisna pogajanja na Dunaju.

Dunaj, 23. marca. Poslanci dr. Triller, dr. Šusteršič in Suklje so imeli v soboto konferenco z ministrskim predsednikom baronom Beckom in ministrom notranjih del baronom Bienertom. Danes bo z ministrskim predsednikom konferiral državni poslanec Ivan Hribar. Poslanca dr. Triller in dr. Šusteršič sta snoči odpotovala v Ljubljano.

Sklicanje kranjskega deželnega zbora.

Dunaj, 23. marca. Kakor se zatrjuje, izide jutri cesarski patent, s katerim se imenuje za deželnega glavarja kranjskega dvorni svetnik Fran Suklje, za njegovega namestnika pa barona Lichtenberg-Janeschitz ter se sklicuje deželni zbor na dan 28. t. m.

»Narodna stranka za Štajersko« na delu.

Celje, 23. marca. Shoda, ki ga je sklicala »Narodna stranka« o Bočni pri Gornjem gradu, se je udeležilo okoli 300 ljudi. Shodu je predsedoval notar Avgust Drukar, ki je v iskrenih besedah pozdravil v tako častnem številu zbrane zborovalce, pred vsem pa dr. Gvidona Serneca, ki je prihitel iz Celja, da govori na shodu. Nato je dr. Gv. Sernece obširno razpravljal o volilni preosnovi za štajerski deželni zbor in o jezikovnem vprašanju. Za dr. Sernece je govoril notar Drukar, ki je pojasnjeval slovenske zahteve glede nameščenja uradnikov na slovenskih tleh ter žigosal postopanje vlade pri zadnjih sodnih imenovanjih. Končno je bila soglasno sprejeta resolucija, ki je v bistvu enaka resolucijam, ki so bile sklenjene na shodih »Narodne stranke« dne 23. februarja. V resoluciji se med drugim zahteva: Slovenske porotne obravnave v Celju, namestitev slovenskih uradnikov pri okrožnem sodišču in državnem pravdništvu v Celju, slovenske prizivne razprave pri nadsodišču v Gradeu in rešitev vseh slovenskih vlog tako pri nadsodišču, kakor pri najvišjem sodišču v slovenskem jeziku in končno otvoritev meje za izvažanje lesa v Srbijo. Na shodu so posamni govorniki ostro obsojali pismo »Slov. Gospodarja«, ki neprestano napada narodno stranko in postopke uradniškega vprašanja tako škandalozno, da se njegovih izvajanj o tem vprašanju celo poslužujejo nasprotniki, da z njimi pobijajo zahteve slovenskega ljudstva.

Celje, 23. marca. Vsi včerajšnji shodi »Narodne stranke« so uspeli izborni. Povsodi so bile soglasno spre-

jete resolucije o enotni rešitvi narodnega vprašanja. Klerikalci si nikjer niso upali blizu in so pustili vse shode lepo na miru. Klerikalci so imeli včeraj shod pri Veliki Nedelji. Na tem shodu je bila pretežna večina ženski in otrok, odraslih mož — volilcev neznatna peščica. Naravno je, da se je duhovnim gospodom na takšnem shodu kaj lahko posrečilo doseči, da se je izrekla nezaupnica drž. poslancu dr. Ploju. No, takšne nezaupnice pač dr. Ploju ne bodo zagrenile delovanja.

Proračunski odsek

Dunaj 23. marca. Proračunski odsek bo danes jel razpravljati o postavki »ministrstvo za nauk in bogoslužje«. Ministrski predsednik baron Beck bo pred začetkom razprave podal važno pragmatično izjavo s stališča vlade glede vseučiliških vprašanj.

Dunaj 23. marca. Nemški člani proračunskega odseka so imeli danes pri naučenem ministru dr. Marchetu konferenco, na kateri so se posvetovali o postopanju pri razpravi postavke »vseučilišča«. Popoldne ob 2. je imel sejo odbor nemške devetorice.

Složno postopanje Nemcev v narodnih vprašanjih.

Dunaj 23. marca. Nemški minister-rojak Peschka je poslal ministru dr. Gessmannu pismo, v katerem poziva krščanske socijale, naj bi v narodnih vprašanjih skupno postopali s svobodnomiselnimi nemškimi strankami. Dr. Gessmann je odgovoril, da krščanskosocijalna stranka ni protivna složenemu postopanju vseh Nemcev v nacionalnih vprašanjih.

Baron Aehrenthal pri cesarju.

Dunaj 23. marca. Cesar je danes sprejel v polurni audijenci ministra zunanjih del barona Aehrenthala, da mu je poročal o intervenciji papeževega nuncija v znani Wahrmondovi zadevi.

Cesarjevo zdravje.

Dunaj, 23. marca. Cesarjevo zdravstveno stanje se je tako zboljšalo, da so mu zdravniki dovolili, da se sme sprehajati na prostem. Kašelj, ki je dolgo mučil vladarja, je sedaj popolnoma ponehal.

Protiklerikalne demonstracije v Brnu.

Brno 23. marca. Včeraj so priredili socijalni demokratje, narodni socialisti in radikali povodom shoda, ki so ga priredila razna klerikalna društva velike protiklerikalne demonstracije, ki se jih je udeležilo okoli 5000 ljudi. Na kolodvoru so sprejeli udeležence shoda s kričanjem in žvižganjem. Na to so demonstranti pod vodstvom socialno demokratskega državnega poslanca Hybeša in dež. poslanca Vančka odkorakali v Ferdinandovo ulico in na Ring, kjer je imel nagovor drž. posl. Hybeš. Ko je govornik končal, je množica odšla pred »Mestanski dům«, kjer je prišlo do hudega spopada s klerikalci. Razvil se je pravcati pretep, v katerem je bilo lahko poškodovanih mnogo klerikalcev. Množica je pretepla več duhovnikov. Med pretepom so posamniki rabili tudi revolverje. Škof grofa Huyna so demonstranti pozdravljali s klicem: »Živela svobodna šola, živela svobodna misel, proč s sovražniki napredka.« Demonstranti so se na to vrnili na Glavni trg, kjer so govorili poslanec Hybeš, časnika Rouček, bivši katoliški župnik, in soproga poslanca Vančka. Policija je skušala demonstrante razgnati in je aretovala mnogo oseb. Kjerikalnega shoda se je udeležilo okoli 2000 oseb. Navzoč je bitudi dež. glavar Shod je protestiral proti napadom na katoliške cerkve in na konfesionalno šolo. Sprejela se je resolucija, ki zahteva ustanovitev katoliškega učiteljskega na Moravskem. Škof grof Huyn je protestiral proti temu, da se papež in nuncij Granito na Dunaju proglašata za tuja.

Turist ponesrečil.

Dunajsko Novo mesto 23. marca. Na gori Hohe Wand se je ponesrečil 28letni uradnik vojaške konzervne tovarne R. Drössler. Padel je preko strme stene v globokino in obležal na mestu mrtev.

Kralju Manuelu odrežejo roko.

Madrid, 23. marca. Iz Lisabone poročajo, da se je rana, ki jo je dobil kralj Manuel pri atentatu, tako nevarno razbolela, da zdravniki zahtevajo, da se kralju roka odreže, ako hoče, da se ga reši. Kralj in kraljica vdova nečeta o amputaciji ničesar slišati.

Listnica uredništva.

Gospod Anton Mervič, učitelj v Povirju: Potrjujemo, da niste v nobeni zvezi z našim listom niti z notico o misljoni v Povirju.

Sili na vodo, topi sečno kislino.

Prisilni natrpanostni uravni proti acni kislini, protinu, reumatizmu, ledeničnim in črevesnim boleznim, boleznim mehurja in lednic. — Napredaj povsod, v Ljubljani pri Michaelu Kastnerju. 224 10

Nepravilno hranjenje otrok

se dogaja samo tam, kjer se ne rabi prave hrane. Tuje pomagajo otroka moka „Kufek“ iz zadrege. To je edina prava hrana za zdrave, in tudi take otroke, kateri so vsled slabe oziroma nedostadne hrane v razvoju zaostali, oziroma trpe na kostnih boleznih. „Der Säugling“, jako poučna knjiga, katero je dobiti brezplačno v prodajalnah ali pa pri R. Kufek, Dunaj I.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 18. marca: Marija Buggenig, sodarjeva žena, 49 let, Cesta na Rudolfovo železnico 5.

Dne 20. marca: Neža Balant, delavka, 32 let, Karolinska zemlja 10. — Marija Barborič, gostilničarka, 61 let, Sv. Petra cesta 6.

V hiralnici:

Dne 17. marca: Mihaela Oman, delavka, 29 let.

Dne 18. marca: Ivan Furlan, mizar, 75 l.

Dne 19. marca: Marija Škof, krošnjar, 58 l.

V deželni bolnici:

Dne 16. marca: Juri Režek, dinar 33 l.

— Jožica Herman, služkinja, 22 let.

Dne 17. marca: Anton Brezovar, posest. sin, 3 in pol leta. — Matevž Dobrovolc, dinar 66 let. — Jera Lap, gostinja, 60 let.

Dne 18. marca: Marija Fellner, delavčeva žena, 66 let.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dan. borze 23. marca 1908

Naložbeni papirji.	Dinar	Blago
42% majska renta . . .	97 65	97 85
42% srebrna renta . . .	99 50	99 70
4% avstr. krona renta . .	97 75	97 95
4% zлата . . .	116 50	116 70
4% ogrska krona renta . .	93 75	93 95
4% zлата . . .	111 85	112 05
4% posojilo dež. Kranjske .	97 75	97 85
4% posojilo mesta Spljet .	100 10	101 10
4% posojilo mesta Zadar . .	99 10	100 10
4% bos.-herc. železniško posojilo 1902 . . .	98 70	99 70
4% češka dež. banka k. o. .	99 50	100 50
4% z. o. . .	97 95	98 15
4% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke . . .	99 50	100 50
4% pešt. kom. k. o. z . .	102 75	103 75
4% zast. pisma Innerst. hranilnice . . .	99 —	100 —
4% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice . . .	98 —	99 —
4% z. pis. ogr. hip. ban. . .	99 25	100 25
4% obl. ogr. lokalnih železnice d. dr. . .	98 50	99 50
4% obl. češke ind. banke . .	99 75	100 75
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč . . .	99 90	100 90
4% prior. doljenjskih žel. . .	98 75	99 75
4% prior. juž. žel. kup. 1/2% .	297 80	299 80
4% avstr. pos. za žel. p. o. .	99 10	100 10
Srečke . . .		
Srečke od l. 1860% . . .	150 60	151 60
od l. 1864 . . .	261 75	265 75
tzisze . . .	148 85	152 85
zem. kred. I. emisije . . .	272 75	278 75
II. . .	269 75	275 75
ogrške hip. banke . . .	247 50	253 50
srbske a frs. 100 — . . .	101 —	107 —
turske . . .	188 75	189 75
Basilika srečke . . .	21 50	23 50
Kreditne . . .	451 50	461 50
Inomoške . . .	111 —	—
Krakovske . . .	113 —	—
Ljubljanske . . .	63 50	69 50
Avstr. rdeč. križa . . .	50 60	54 60
Ogr. . .	28 10	30 10
Rudolfove . . .	68 —	72 —
Salcburške . . .	110 —	—
Dunajske kom. . .	503 —	513 —
Delnice . . .		
Južne železnice . . .	143 25	141 25
Državne železnice . . .	670 25	671 25
Avstr.-ogrške bančne deln. .	1718 —	1727 50
Avstr. kreditne banke . . .	641 —	642 —
Ogrske . . .	771 —	772 —
Živnostenske . . .	240 —	243 —
Premogokop v Mostu (Brüx) .	731 —	732 50
Alpinske montan . . .	673 50	674 50
Praske žel. ind. dr. . .	2869 —	2700 —
Rima-Muranyi . . .	554 50	555 50
Trboveljske prem. družbe . .	274 —	277 —
Avstr. orožne tovr. družbe . .	558 —	564 —
Češke sladkorne družbe . . .	1770 —	1780 —
Valute . . .		
Č. kr. cekin . . .	11 36	11 40
20 franki . . .	19 11	19 12
20 marke . . .	23 48	23 54
Sovereigns . . .	24 —	24 06
Marke . . .	117 62	117 81
Laški bankovci . . .	95 70	95 90
Rubliji . . .	2 50	2 51
Dolarji . . .	4 84	5 —

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 23. marca 1908.

Pšenica	za april	za 50 kg K
Pšenica za april . . .	11 64	11 64
Pšenica za oktober . . .	9 75	9 75
Rž za april . . .	10 48	10 48
Kornja za maj 1908 . . .	6 63	6 63
Oves za april . . .	7 64	7 64

Nespremenjeno

Meteorološko poročilo.

Vilna nad morjem 906. Srednji arčni tlak 786,9 mm

Marca	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
21.	9. zv.	735,7	8,8	sl. jvzhod	jasno
22.	7. zv.	736,6	25	slab jug	
23.	2. pop.	735,0	8,9	ar. vjvzh. pol. obl.	
24.	9. zv.	734,2	5,3	sr. jvzhod	oblačno
25.	7. zv.	732,3	24		
26.	2. pop.	732,7	6,9		

Srednja včerašnja in predvčerašnja temperatura: 8,0 mm in 5,6 mm; norm. 4,6° in 4,8°. Padavina v 24 urah 0,0 mm in 0,0.

Trgovsko-obrtna zadruga v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim Jamstvom.

Zadružni prostori: Sodobne ulice št. 3, v hiši dr. Pirca:

Sprejema: vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po 4 1/2%; rentni davek plača zadruga sama. Sprejema: vloge na tekoči račun; na zahtevo dobi stranka čekovno knjižico. Daje posojila: proti menici oziroma zadolžnici, na vrednostne papirje, na zadrugne deleže, na blago, na knjižice terjatve, na hipoteke.

Eskaupira trgovske menice. Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic, dokumentov itd. na vsa tu- in inozemska tržišča. Izdaja nakaznice.

1052-1

Vsa pojasnila se dobijo bodisi ustmeno ali pismeno v zadružni pisarni.

Dovoljuje posojila proti mesečnemu, oziroma četrtletnemu odplačevanju pod zelo ugodnimi pogoji.

Uradne ure vsak dan dopoldan od 9. do 12. ure, popoldan od 3. do 5. ure.

Narodnjaki! Prispevojte za Trubarjev spomenik!

Gromovit „Živio“

k cenjenemu imendanu kliče hišni majki in hčerki

stalno emizije

1058 gostilne Juan Zvončičeve.

Skoraj nov

klavir

(Stutzflügel, „Stelzhammer“) se ceno proda v Hilsnerjevih ulicah št. 12, II. d v Ljubljani.

1054

Pozor! Pozor!

Kavarna „Leon“

V Ljubljani 292 12

na Starem tigu št. 30

vsak torek, četrtek in nedeljo

uso noč odprta.

Na razpolago je najnovejši ameriški biljard in električni klavir.

Z odličnim spoštovanjem

Leo in Fani Pogačnik.

Mesečna soba

s posebnim vhom se takoj odda.

Cena primerna. 1034-3

Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Veleposestvo

v Stari vasi pri Vidmu na Štajerskem blizu Krškega, obstoječe iz petero hlt, z obširnimi vrtovi, veliko travnikov, njiv in hoste, poleg več obširnih vinogradov z novimi nasadi in zidanicami, vse prav v dobrem stanju, se bode nadrobno in tudi na željo kupca več skupaj prodalo.

Razprodaja se prične 31. marca 1908 in tako naprej do popolne razprodaje.

Anton Mauser

veleposestnik.

1057-1

Rad bi predložil zaloge se prodajo barvaste

Sraice

po izredno nizkih cenah in sicer po K 250, K 300, K 350 in K 400.

ANTON SARC

Ljubljana 974-3

Sv. Petra cesta 8.

Davorin Rovšek, fotograf, naznanja v svojem in v imenu svojih nedoraslih otrok, Mirce, Vladka, Darka in Olgice in v imenu staršev, bratov in sestrice, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je Bogu Vsegamogočnemu dopadlo njegovo iskreno ljubljeno, nepozabno soprogo, ozir. mater, hčer, sestro in svakinjo, gospo

1061

Marijo Rovšek

in njenega novorojenega sinčka

danes zjutraj ob 6. uri v 27. letu njene dobe nenadoma prevideno s sv. zakramenti za umirajoče poklicati v boljše življenje.

Pogreb predrage rajnice bo v sredo, dne 24. marca t. l. ob poluštirih popoldne iz hiše žalosti, Kolodvorske ulice št. 32, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v cerkvi Sv. Petra.

Prezgodaj nam umrlo rajnico priporočamo v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, dne 23. marca 1908.

V „Angleškem skladišču oblek“

se bo zaradi pomanjkanja prostora in ker vsak dan dospe sveže blago, že sedaj za lastno ceno prodajala najmodernejša in najfinejša konfekcija za dame, gospode, deklice, dečke in otroke. ::

O. BERNATOVIČ, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Anton Šarc

Sv. Petra cesta št. 8 Ljubljana.

Opreme za otroke in otroško perilo.

984-2

Sprejme se zanesljiva

natakarica

v navadno gostilno malega mesta na Dolenjskem.

Ponudbe pod „Pridna 500“ na upravnistvo „Slov. Naroda“.

Prodajalec

Platz-Agent

manufakturne stroke za Ljubljano in okolico dobi takoj

dober zaslužek

v tovarni pletenin in tkanin Dragotina Hribarja v Ljubljani.

1062-1

Proda se

puška trocevka

popolnoma nova, fini boroveljski fabrikat 1907 za brezdimni smodnik, 16x16x8 (H. Stahlmantel) po zelo ugodni ceni.

Ponudbe na uprav. „Slovenskega Naroda“ pod „št. 3“.

1051

Bolnica za živino

Ordinacija od 9. — 11. dop.

163 Telefon št. 44. 23

V „Narodni kavarni“

se vrši

Jutri, v torek, dne 24. t. m.

velik

KONCERT

popolne

Ljubljanske Društvene godbe.

Začetek ob 9.

Vstop prost.

Za obilen obisk se priporoča

FRAN KRAPEŠ

kavarnar.

1060

Veletrgovina dalmatinskega vina

Br. Novaković

Telefon št. 244. Ljubljana Telefon št. 244.

Lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem primorju v Dalmaciji. Priporočajo slav. občinstvu svoja pristna rdeča, črna, bela in desertna vina; kakor tudi domači tropinovec, konjak, slivovko itd. po primernih cenah.

910-4

Ceniki in vzorci poštne preste.

Parna pralnica in likalnica

(z motornim obratom)

4090-11

C. J. Hamann v Ljubljani.

Po vse do srede vsakega tedna v moji trgovini za pranje in likanje oddano moško perilo se lahko pride v soboto istega tedna ali pa se pošlje venkaj.

Perilo se jako varuje. Zmerne cene. Perilo kakor novo.

Podružnica v Spiljetu. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Podružnica v Celovcu.

Del. glavnica K 2.000.000. Stritarjeva ulica št. 2. Rezervni fond K 200.000.

promese na komunalne srečke glavni dobiček K 300.000

promese na Tiske srečke glavni dobiček K 180.000

Obe promesi skupaj le K 21.

vloge na knjižice in na tekoči račun

proti 4 1/2% nim obrestim.

21-34